

Методична розробка самостійної роботи
з дисципліни «**Соціологія фізичної культури і туризму**»
для студентів спеціальності 014 «Середня освіта (фізична культура)».

Пояснювальна записка

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Викладач визначає обсяг самостійної роботи, узгоджує з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного студента.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій, практикум, таблиці, схеми тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента (тести, пакет контрольних завдань тощо). Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та фахова література.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з соціології фізичної культури спорту і туризму може виконуватися у бібліотеці закладу вищої освіти, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах. Форми самостійної роботи можуть бути різноманітні: самостійна підготовка студента згідно питань, які виносяться на практичне заняття (і не розглядалися під час лекцій), самостійне опрацювання блоку програмового матеріалу з подальшим контролем рівня знань під час колоквиуму, самостійне опрацювання сучасної періодичної літератури та оформлення анотації (з використанням ресурсів бібліотек та Інтернет-видань) у відповідності до тематики занять. Матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виносяться на модульний контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні практичних занять.

Індивідуальна робота полягає у виготовленні унаочнення до окремих тем дисципліни, організації і проведенні наукового дослідження, «круглих столів» з певної проблематики.

Мета наукової роботи – закріпити знання студентів і навчити їх застосовувати в процесі фізичного виховання різних груп населення.

Вимоги до виконання навчально-дослідних завдань:

- проаналізувати стан проблеми у спеціальній літературі;
- провести психодіагностичну роботу;
- опрацювати отримані результати за допомогою методів математичної статистики;
- сформулювати обґрунтовані висновки;
- підготувати пропозиції щодо вирішення досліджуваної проблеми;
- оформити результати роботи у відповідності з вимогами, які висуваються до творчих робіт.

Теми доповідей з «Соціології фізичної культури спорту і туризму»

1. Вплив вболівальників на досягнення спортсменів.
2. Характеристика й опис туристичного маршруту.
3. Універсиада – олімпійські ігри студентів ДВНЗ «Прикарпатський університет імені Василя Стефаника».
4. Спортсмени Прикарпаття на олімпійських іграх.
5. Кращі спортсмени факультету – історичний нарис.
6. Активний туризм на Прикарпатті.
7. Проблеми розвитку спорту (туризму) в Україні.
8. Спортивна слава ДВНЗ «Прикарпатський університет імені Василя Стефаника».
9. Факультет фізичного виховання і спорту (історія, сучасний стан і перспективи розвитку).
10. «Інваспорт» на Прикарпатті.

11. Спортивні споруди м. Івано-Франківськ.
12. Сільський зелений туризм в Івано-Франківській області.
13. Наукові здобутки факультету фізичного виховання і спорту.
14. Мотиви та інтереси студентів ДВНЗ «Прикарпатський університет імені Василя Стефаника» до занять фізичною культурою і спортом.
15. Сучасні освітні технології у процесі фізичного виховання студентської молоді.
16. Активне дозвілля студентів в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
17. Туризм, як соціальний феномен.
18. Становлення, сучасний стан і перспективи розвитку (ігор, єдиноборств...) на Прикарпатті.
19. Спорт, як засіб соціальної інтеграції населення.
20. «Спорт для всіх» як соціальне явище.
21. Причини виникнення травм під час занять різними видами рухової активності.
22. Здобутки українців на олімпійських іграх.
23. Здобутки українців на параолімпійських іграх.
24. ДВНЗ «Прикарпатський університет імені Василя Стефаника» (історія, сучасний стан і перспективи розвитку).
25. Рекреаційні об'єкти Прикарпаття.
26. Здобутки українців на юнацьких олімпійських іграх.
27. Здобутки українців на ЧС з видів спорту.
- 28.

Тематичний план самостійної роботи «Соціологія фізичної культури і туризму»

для студентів спеціальності 014 «Середня освіта (фізична культура)»

- *Денна форма навчання*

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1. Соціологія спорту		
1	Історія розвитку соціології фізичної культури і спорту. Роль українських вчених в розвитку соціології спорту як науки.	10
2	Теоретичні підходи до вивчення спорту, як соціального явища. Засоби зовнішнього та внутрішнього стимулювання діяльності спортсменів.	8
3	Соціологія спорту на заході. Міжнародний рівень.	9
Змістовий модуль 2. Соціологія туризму		
4	Туризм як соціальний феномен. Різновиди туризму.	8
5	Поняття і соціальне значення туристичної подорожі.	4
6	Організація туристичної діяльності. Реклама туристичних послуг.	4
7	Методи аналізу і прогнозування соціологічної інформації, проектування рішень проблем туризму і спорту.	5
	Разом	48

- *Заочна форма навчання*

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1. Соціологія спорту		
1	Історія розвитку соціології фізичної культури і спорту. Роль українських вчених в розвитку соціології спорту як науки.	14
2	Теоретичні підходи до вивчення спорту, як соціального явища. Засоби зовнішнього та внутрішнього стимулювання діяльності спортсменів.	14
3	Соціологія спорту на заході. Міжнародний рівень.	16

Змістовий модуль 2. Соціологія туризму		
4	Туризм як соціальний феномен. Різновиди туризму.	12
5	Поняття і соціальне значення туристичної подорожі.	12
6	Організація туристичної діяльності. Реклама туристичних послуг.	12
7	Методи аналізу і прогнозування соціологічної інформації, проектування рішень проблем туризму і спорту.	14
	Разом	78

Оволодівши матеріалом даної дисципліни, майбутній фахівець повинен **знати**:

- історію розвитку соціології спорту і туризму, як науки;
- концепції вивчення соціології спорту і туризму;
- основні відмінності соціології спорту і туризму від інших дисциплін;
- педагогічну спрямованість соціології спорту і туризму;
- закономірності формування групи, колективу;
- зміст і структуру, цілі і задачі, функції соціології спорту і туризму;
- **соціальні функції фізичної культури**;
- специфічні функції спорту;
- місце і роль фізичної культури, спорту і туризму в соціальних інститутах суспільства;
- соціальні основи туризму – як соціального явища;
- поняття і соціальне значення спортивного туризму;
- поняття і соціальне значення туристичної подорожі;
- основні вимоги до організації наукових досліджень у соціології спорту і туризму;
- психолого – педагогічні функції тренера - викладача;
- поняття про конкретне соціологічне дослідження;
- процес дослідження, етапи дослідницької роботи;
- методи дослідження в соціології спорту і туризму;
- закономірності впливу фізичних навантажень на соматичне здоров'я і фізичну працездатність школярів;
- практичні рекомендації по створенню мотивації;
- відміннісні характеристики спорту вищих досягнень і сучасного олімпійського руху;
- соціологічні прогнози розвитку спорту вищих досягнень в 21 столітті;
- поняття і характерні риси спортивної кар'єри;

Вміти:

- організувати соціальну роботу;
- оцінити вплив факторів соціального середовища на психічне здоров'я людини;
- диференціювати категоріальний апарат соціології спорту і туризму;
- використовувати методи соціології у навчально – тренувальному та змагальному процесах діяльності спортсмена;
- скласти програму соціологічного дослідження;
- регламентувати фізичні навантаження для школярів певних статево – вікових груп з урахуванням чутливих періодів розвитку фізичних якостей;
- дати оцінку уроку фізичної культури з концептуальних позицій соціології;
- діагностувати командну згуртованість спортсменів;
- провести соціальнокорекційну роботу;
- використовувати методи математичної статистики у соціологічному діагностуванні.

Розуміти:

- основні поняття соціології спорту і туризму;
- категоріальний апарат соціології спорту і туризму;
- ієрархію формування міжособистісних взаємин у групі та колективі;
- глибинно – соціальні передумови розвитку результативної діяльності спортсменів;
- сутність покарання та заохочення в контексті стимулювання діяльності спортсменів;

- соціальні та поведінкові прояви страху, гніву, ворожості, тривоги;
- особливості розвитку зовнішньої та внутрішньої мотивації;
- шляхи вдосконалення мотивації досягнення успіху;
- важливість соціологічної підготовки на сучасному етапі розвитку спорту.

Рекомендована література

Базова

1. Оніщук Л.М., Соціологія спорту: курс лекцій для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 140 с
2. Оніщук Л.М. Соціологія фізичної культури і спорту: навчальний посібник для студентів денної форми навчання спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 135 с.
3. Оніщук Л.М. Методичні вказівки до практичних занять із навчальної дисципліни «Соціологія фізичної культури і спорту». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2021. 85 с
4. Дюпре Б. Соціологія фізичної культури і спорту: 50 идей, о которых нужно знать / Бен Дюпре; пер. с англ. М. Александровой. М.: Фантом Пресс, 2014. 208 с.
5. Горський С. В. Соціологія туризму // Соціологія : навчальний посібник / Горський С. В. К., 2003. 408 с.
6. Паначев В. Д. Социализация личности студента в процессе физкультурно-спортивной деятельности. Пермь: Изд-во ПГТУ, 2007. 348 с.
7. Лукашук В.І. Основні етапи розвитку соціології спорту. SOCIOПРОСТІР: міждисциплінарний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи. 2011. № 1 (2).
8. Столяров В.И. Социология физической культуры и спорта (основные проблемы, новые подходы и концепции). М., 1999.
9. Лубышева Л. И. Социология физической культуры и спорта: Учеб. пособие. М.: Издательский центр «Академия», 2001. 240 с.
10. Милынтейн О.А. Анкетирование как средство общения социолога с респондентами в сфере физической культуры и спорта: Методические рекомендации [для студентов института физической культуры]. Краснодар: ГЦОЛИФК, Краснодарский ГИФК, 1991.
11. Новикова С. Методика составления социологической анкеты по физической культуре (курс практической социологии): Учебно-методическое пособие. М.: РГАФК, 1996.
12. Головатий М.Ф. Соціологія молоді: Курс лекцій. К.: МАУП, 2006. 2-е вид., перероб. і доп. 304 с.
13. Соціологія : Посібник для вузів / За ред. В.Г. Городяненка. К.: Академія, 2002. 334 с.
14. Лукашук В.И. Функции спорта как социального института / В.И. Лукашук // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Збірник наукових праць. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. С.437-440.
15. Кириленко О.М. Спортивна активність населення України: соціологічний аналіз / Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства : Збірник наукових праць. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2006. с.305-314.
16. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” [Електронне видання] // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 14. Ст. 80. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>.
17. Фізична культура // Вікіпедія – вільна енциклопедія [Електронне видання]. Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Фізична_культура.
18. Васильченко О.А. Роль спорта в предупреждении девиантного поведения молодежи. Новая парадигма (Альманах научных праць). Вип. 29. Запоріжжя: ЗДУ, 2003. С. 122-126.
19. Васильченко О.А. Напрямки соціологічних досліджень в області фізичної культури та спорту. *Методологія соціального пізнання: здобутки й проблеми*. Матеріали Всеукраїнської

науково-теоретичної конференції 25 травня 2005 року. Київ–Запоріжжя: Просвіта, 2005. С. 253-254.

20. Васильченко О.А. Шляхи подолання та запобігання девіантної поведінки серед спортсменів. Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції "Гуманізація вищої освіти: філософські виміри" (м. Бердянськ, БДПУ, 14-16 червня 2005 р.). Бердянськ: БДПУ, 2005 С. 64-65.

21. Лой Дж., Кенйон Г., Макферсон Б. Состояние и перспективы социологии спорта. Хрестоматия по социологии спорта / [сост. В.И. Столяров, Н. Н.Чесноков, Е. В. Стопникова]. М.: Физическая культура, 2005. Ч. 1. С. 44–49.

15. Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ПНУ імені Василя Стефаника. – м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 57, тел. (0342) 59-60-34, pnu-lib@rambler.ru
2. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека імені І.Франка. – м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 22, тел. (0342) 75-01-32; fax: 3-21-89; E-mail: libifua@gmail.com
3. Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки спеціаліста за спеціальністю «Фізичне виховання».

INTERNET – ресурси:

1. <http://socio.rin.ru> – Портал по социологии с большим количеством информации.
2. <http://i-soc.com.ua> – Інститут соціології Національної академії наук України.
3. <http://kiis.com.ua> – Київський міжнародний інститут соціології (КМІС).

Методичну розробку підготував проф. Випасняк І. П.

Методична розробка обговорена і затверджена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту (протокол № 1 від 28.08.2020 р.).

Зав. кафедри ,

проф. Мицкан Б. М.